

Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука

Факультету декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра художньої кераміки, дерева, скульптури і металу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК.01.02 ІСТОРІЯ КЕРАМІКИ

Загальна інформація про дисципліну

Рівень (ступінь) вищої освіти	Перший (Бакалаврський)
Галузь знань	02 Культура і Мистецтво
Спеціальність	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
Спеціалізація	
Освітня програма	ОПП «Пластичні мистецтва (художня кераміка, художній метал, художнє дерево і декоративна скульптура)»
Статус дисципліни	Нормативна
Курс/Семестр	3 курс (V-VI семестр)
Кількість кредитів ЄКТС	7 кредити
Розподіл за видами занять за годинами навчання	Лекційні 70 год.
	Практичні 32 год.
	Самостійна робота 108 год.
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік
Викладач	Кандидат мистецтвознавства, доцент Хижинський В.В.
Контактна інформація викладача	Корпоративна пошта khyzhynskyy_v@kdidpamid.edu.ua
Ресурси комунікації з викладачем	Google Classroom (), VIBER, електронна пошта, Zoom
Дні занять	Згідно з розкладом
Консультації	Відповідно до графіку консультацій

Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни	Навчальна дисципліна «Історія кераміки» вивчає історію розвитку світової та вітчизняної художньої кераміки, особливості формування мистецьких стилів і напрямів від найдавніших часів до сьогодення. Здобувачі освіти ознайомляться з керамічною спадщиною Трипілля, Античності, Сходу та Західної Європи, дослідять традиції народних осередків та професійного мистецтва України, а
---------------------	---

	<p>також вивчать технологічні аспекти виготовлення виробів і творчість провідних художників-керамістів. Це сприятиме розвитку навичок мистецтвознавчого аналізу, розумінню вагомості ролі етномистецьких традицій та впровадженню історичного досвіду в сучасну професійну й творчу діяльність.</p> <p>Ключові слова: художня кераміка, історія мистецтва, гончарство, порцеляна, фаянс, майоліка.</p>
<p>Мета та завдання дисципліни</p>	<p>Метою навчальної дисципліни є професійна підготовка майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва. Дисципліна спрямована на ознайомлення з історією розвитку художньої кераміки, особливостями формування та характерними ознаками стилів і напрямків української та світової кераміки, а також із творчістю визначних художників цього напрямку.</p> <p>Важливими аспектами є формування навичок збору і аналізу інформації з історико-культурних джерел та розвиток умінь застосовувати теоретичні знання у навчальному процесі й творчій діяльності.</p> <p>Основні завдання навчальної дисципліни: забезпечити розуміння етапів і тенденцій розвитку світової та вітчизняної художньої кераміки, її стилістичних напрямів та технологічних аспектів виготовлення творів у різні історичні періоди. Особливу увагу приділено формуванню навичок збору та аналізу інформації з історико-культурних джерел, вивченню творчості провідних художників-керамістів та впровадженню набутого мистецького досвіду в сучасну професійну й творчу діяльність</p> <p>.Внаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • основні етапи і тенденції розвитку української та світової кераміки; • характерні ознаки мистецьких стилів та напрямків в художній кераміці; • художні особливості кераміки різних періодів та регіонів; • технологічні аспекти виготовлення керамічних творів та матеріали, що використовуються для цього. • основні твори художньої кераміки вивчених періодів; • творчість провідних українських та світових художників; <p>Вміти:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • шукати, систематизувати, аналізувати та узагальнювати наукову інформацію в різних джерельних базах; • користуватись сучасними методами мистецтвознавчого дослідження з використанням новітніх інформаційно-комунікаційних технологій; • виконувати художньо-композиційний аналіз творів мистецтва; • здійснювати порівняльний аналіз художніх явищ із їхнім внеском до скарбниці світової культури; • використовувати набуті знання для подальшого навчального процесу та професійної діяльності.
Передумови вивчення дисципліни	Передумовами для вивчення дисципліни «Історія кераміки» є обсяг знань з попередніх дисциплін, таких, як «Основи композиції», «Кольорознавство», «Орнамент і стиль», «Історія зарубіжного мистецтва і архітектури», «Проектування за фахом», «Історія українського мистецтва і архітектури».
Програмні компетентності	
Загальні компетенції (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК 4. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо</p>
Спеціальні (Фахові) компетенції спеціальності (СК)	<p>СК 1. Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.</p> <p>СК 2. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.</p> <p>СК 6. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.</p> <p>СК 8. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій в контексті проведення мистецтвознавчих та реставраційних досліджень.</p> <p>СК 9. Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого та/або декоративного мистецтва.</p>
Програмні результати навчання:	<p>ПРН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.</p> <p>ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та</p>

	<p>трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.</p> <p>ПРН 9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.</p> <p>ПРН 10. Володіти основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування, приладові та мікрохімічні дослідження).</p> <p>ПРН 13. Застосовувати сучасне програмне забезпечення у професійній діяльності (за спеціалізаціями).</p> <p>ПРН 14. Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.</p> <p>ПРН 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.</p> <p>ПРН 16. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів.</p>
--	--

Структура навчальної дисципліни:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
V семестр						
Модуль 1. Кераміка на території України найдавніших часів та доби Київської Русі.						
Тема 1.1. Кераміка на території України доби неоліту. Кераміка Трипільської культури.	4	2	-	-	-	2
Тема 1.2. Кераміка скіфів, сарматів, античних міст Причорномор'я.	4	2	-	-	-	2

Тема 1.3. Кераміка доби Київської Русі.	4	2	-	-	-	2
Тема 1. 4. Кераміка на території України найдавніших часів та доби Київської Русі.	4	-	2	-	-	2
Разом за модулем 1	16	6	2	-	-	8
Модуль 2. Кераміка України XIII – XXI ст.						
Тема 2.1. Кераміка на території України другої половини XIII – першої половини XVII ст.	5	2	-	-	-	3
Тема 2.2. Кераміка на території України другої половини XVII – першої половини XVIII ст.	5	2	-	-	-	3
Тема 2.3. Народна кераміка України XIX – початку XX ст. Основні осередки.	7	2	2	-	-	3
Тема 2.4. Порцеляна та фаянс України кінця XVIII – початку XX ст.	7	2	2	-	-	3
Тема 2.5. Архітектурна кераміка, порцеляна та фаянс України XX ст.	5	2	-	-	-	3
Тема 2.6. Професійна художня кераміка України другої половини XX – XXI ст.	7	2	2	-	-	3
Тема 2.7. Виставки, пленери, симпозиуми художньої кераміки України другої половини XX – XXI ст.	8	2	2	-	-	4
Разом за модулем 2	44	14	8	-	-	22
Усього годин за семестр	60	20	10	-	-	30
Вид контролю: Диф. Залік						
VI семестр						
Модуль 3. Кераміка Стародавнього світу.						
Тема 3.1. Ранні керамічні осередки Стародавнього світу (Шумер, Ассирія).	4	2	-	-	-	2
Тема 3.2. Кераміка Стародавнього Єгипту.	8	2	2	-	-	4

Тема 3.3. Кераміка Егейського Світу. Крито-Мікенська культура.	8	2	2	-	-	4
Тема 3.4. Кераміка Стародавньої Греції (вазопис: геометричний, чорнофігурний, червонофігурний стилі).	12	4	2	-	-	6
Тема 3.5. Кераміка Стародавнього Риму та Візантії.	8	4	-	-	-	4
Разом за модулем 3	40	14	6	-	-	20
Модуль 4. Кераміка Сходу.						
Тема 4.1. Кераміка Японії.	12	4	2	-	-	6
Тема 4.2. Кераміка Кореї.	12	4	2	-	-	6
Тема 4.3. Кераміка Китаю.	12	4	2	-	-	6
Тема 4.4. Кераміка Туреччини (XV – XVIII ст.).	6	2	-	-	-	4
Разом за модулем 4	42	14	6	-	-	22
Модуль 5. Кераміка Західної Європи XV – XXI ст.						
Тема 5.1. Італійська майоліка доби Відродження (XV – XVI ст.).	12	4	2	-	-	6
Тема 5.2. Французький фаянс (Сент- Поршер, Паліссі) XVI – XVII ст.	10	2	2	-	-	6
Тема 5.3. Голандський фаянс XVII – XVIII ст.	10	2	2	-	-	6
Тема 5.4. Німецький, австрійський, англійський фаянс та порцеляна XVII – XIX ст.	12	4	2	-	-	6
Тема 5.5. Кераміка західної Європи XX ст.	14	6	2	-	-	6
Тема 5.6. Кераміка західної Європи XXI ст.	10	4	-	-	-	6
Разом за модулем 5	68	22	10	-	-	36
Усього годин за семестр	150	50	22	-	-	78
Усього годин за рік	210	70	32	-	-	108

Рекомендована література

Основна

1. Антонович Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1992.
2. Голубець О. Львівська кераміка. К. : Наук. думка, 1991. 120 с.
3. Голубець О. Між свободою і тоталітаризмом. Мистецьке середовище Львова другої половини ХХ століття. Львів : Академічний експрес, 2001. 146 с.
4. Історія українського мистецтва : у 6 т. / АН України. Гол. редакція української радянської енциклопедії. К. : УРЕ, 1964 – 1967.
5. Т. 5 : Радянське мистецтво 1941–1967 років. 1967. 452 с.
6. Кара-Васильєва Т. В. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «великого стилю». К. : Либідь, 2005. 280 с. : іл.
7. Лащук Ю. П. Гуцульська кераміка. К. : Мистецтво, 1956. 82 с.
8. Лащук Ю. П. Львівська кераміка : альбом. Львів : Каменярь, 1970. 120 с., іл.
9. Матейко К. І. Народна кераміка західних областей Української РСР. К. : Мистецтво, 1959. 124 с.
10. Пошивайло О. М. Ілюстрований словник народної гончарської термінології Лівобережної України (Гетьманщина). Опішне, 1993.
11. Тарас Левків: Кераміка, графіка, інтарсія : альбом: [автор-упор. О. Голубець]. Львів : Гердан, 2007. 38 с.
12. Тищенко О. Історія декоративно-прикладного мистецтва України. К. : Либідь, 1992.
13. Чегусова З. А. Декоративне мистецтво України кінця ХХ століття: 200 імен : альбом-каталог. К. : Атлант ЮЕмСі, 2002. 511 с., іл.
14. Чегусова З. А. Професійне декоративне мистецтво України доби глобалізації. / голов. ред. Г. Скрипник; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України. Київ : ArtHuss, 2024. 560 с.
15. Школьна О. В. Фарфор – фаянс України ХХ століття: інфраструктура галузі, промислова та економічна політика, організаційно-творчі процеси : [у 2 кн.]. К. : Інтертехнологія, 2011. Кн. 1. 400 с., іл.
16. Шмагало Р. Енциклопедія художньої культури. Мистецька освіта : бібліографія, документи, теорія. Львів : ЛНАМ, 2013. 520 с., іл.
17. Щербак В. А. Сучасна українська майоліка. К. : Наук. думка, 1974. 190 с., іл.

Допоміжна

18. Голубець О. Тарас Драган. Альманах 95 – 96 : Мистецький наук.-поп. ілюстр. щорічник. Львів : Львівська академія мистецтв, 1997. С. 38–39.
19. Жук А. К. Сучасне українське декоративно-прикладне мистецтво. Українське мистецтвознавство. 1968. Вип. 2. С. 112 – 123.
20. Лащук Ю. П. Кераміка. Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва. Львів : Каменярь, 1969. С. 123 – 130.

Інформаційні ресурси

21. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>. – Назва з екрану
22. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nplu.kiev.ua>. – Назва з екрану.

Методи контролю та розподіл балів

Форми контролю	Максимальна кількість балів
	Денна форма навчання
Перевірка виконання практичних завдань (замальовок, презентацій)	До 4 балів за одне завдання, максимум - 40 балів
Перевірка виконання самостійної роботи	До 2 балів за одне завдання, максимум - 20 балів
Диф. Залік, екзамен	максимум - 40 балів
Всього	100
Представлення результатів науково-дослідних робіт на студентських конкурсах, конференціях, олімпіадах тощо	бонусні бали (до 7 балів)

Форма проведення модульного контролю — демонстрація результатів виконаної практичної роботи.

Форма проведення семестрового контролю — презентація здобувачем оформленого альбому-каталогу виконаних робіт, диференційований залік, екзамен.

Розподіл балів за 100-бальною шкалою (1-й семестр)	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного контролю змістових модулів	Максимальні бали за виконані завдання
Модуль 1. Кераміка на території України найдавніших часів та доби Київської Русі.	
Тема 1.1. Кераміка на території України доби неоліту. Кераміка Трипільської культури. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	4
Тема 1.2. Кераміка скіфів, сарматів, античних міст Причорномор'я. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	4

Тема 1. 3. Кераміка доби Київської Русі. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	4
Тема 1. 4. Кераміка на території України найдавніших часів та доби Київської Русі. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат) Презентація (16-20 слайдів)	6
Модуль 2. Кераміка України XIII – XXI ст.	
Тема 2.1. Кераміка на території України другої половини XIII – першої половини XVII ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	4
Тема 2.2. Кераміка на території України другої половини XVII – першої половини XVIII ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	4
Тема 2.3. Народна кераміка України XIX – початку XX ст. Основні осередки. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	6
Тема 2.4. Порцеляна та фаянс України кінця XVIII – початку XX ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	8
Тема 2.5. Архітектурна кераміка, порцеляна та фаянс України XX ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	4
Тема 2.6. Професійна художня кераміка України другої половини XX – XXI ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	8
Тема 2.7. Виставки, пленери, симпозіуми художньої кераміки України другої половини XX – XXI ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	8
Разом за семестр	60
Модуль 3. Кераміка Стародавнього світу.	

Тема 3.1. Ранні керамічні осередки Стародавнього світу (Шумер, Ассирія). Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2
Тема 3.2. Кераміка Стародавнього Єгипту. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	4
Тема 3.3. Кераміка Егейського Світу. Крито-Мікенська культура. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	4
Тема 3.4. Кераміка Стародавньої Греції (вазопис: геометричний, чорнофігурний, червонофігурний стилі). Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	6
Тема 3.5. Кераміка Стародавнього Риму та Візантії. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2
Модуль 4. Кераміка Сходу	
Тема 4.1. Кераміка Японії. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	4
Тема 4.2. Кераміка Кореї. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	4
Тема 4.3. Кераміка Китаю. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	6
Тема 4.4. Кераміка Туреччини (XV – XVIII ст.). Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2
Модуль 5. Кераміка Західної Європи	
Тема 5.1. Італійська майоліка доби Відродження (XV – XVI ст.). Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	6
Тема 5.2. Французький фаянс (Сент-Поршер, Паліссі) XVI – XVII ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	4

Тема 5.3. Голандський фаянс XVII – XVIII ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	4
Тема 5.4. Німецький, австрійський, англійський фаянс та порцеляна XVII – XIX ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	4
Тема 5.5. Кераміка західної Європи XX ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат); Презентація (16-20 слайдів)	6
Тема 5.6. Кераміка західної Європи XXI ст. Замальовки-копії графічними матеріалами виробів на вибір. (А4 формат)	2
Разом за семестр	60

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Технічне та інструментальне забезпечення

Необхідне обладнання, устаткування	Проектор; комп'ютерна техніка (ноутбук, стаціонарний комп'ютер, графічний планшет) з можливістю демонстрації текстових і графічних матеріалів і виходу до мережі Інтернет, інше обладнання та устаткування, необхідне для виконання практичних робіт
---	--

Необхідні засоби	Засоби, необхідні для виконання практичних робіт
Програмне забезпечення	Програми, необхідні для виконання завдань: Adobe Photoshop, Microsoft Word, Adobe Illustrator та інші.
Матеріали, інструменти	Матеріали та інструменти, необхідні для виконання практичних робіт

Політика вивчення навчальної дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності	Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності у своїх роботах. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час поточного контролю виявиться використання чужих ідей, здобувач втрачає право отримати бали за тему, або може виконати нову роботу, яка буде оцінена із заниженням балів.
Політика щодо відвідування занять	Пропуски занять без поважних причин неприпустимі (причини пропуску мають бути підтверджені). Відсутність виконаних практичних завдань із дисципліни є підставою до не зарахування семестрової оцінки.
Політика щодо термінів виконання завдань і перескладання	Якщо здобувач освіти пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її. Довгострокова відсутність здобувача на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни. Додаткові заняття у таких випадках не передбачені.
Політика щодо правил поведінки на заняттях	На проведення занять з дисципліни «Історія кераміки» розповсюджуються загально прийняті норми і правила поведінки, затверджених таким документом як «Правила поведінки здобувачів вищої освіти в Київській державній академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука». Вітається власна творча думка здобувачів, активне обговорювання проблем, аргументоване відстоювання авторської позиції. Разом із тим під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу, у тому числі користування мобільними телефонами для розмов, запізнення на заняття без поважних причин, не реагування на зауваження викладача.

Політика щодо комунікації з викладачем	<p>Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні на корпоративну пошту викладача (khyzhynskyu_v@kdidpamid.edu.ua). Умови листування: 1) в темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено – ОС); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається – анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: прізвище_завдання. Розширення: текст – doc, docx, ілюстрації – pdf. Роботи для модульного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Консультації з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.</p>
---	--

Детальнішу інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій навчальній програмі навчальної дисципліни (<https://kdidpamid.edu.ua/academy/robochi-programy-navchalnyh-dyscopylin-ta-inshi-navchalno-metodychni-materialy-kafedry-hudozhnoyi-keramiky-dereva-skulptury-ta-metalu/>)

Розробники силабусу
Навчальної дисципліни

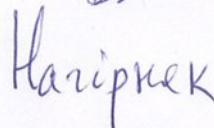
Хижинський В.В.

Гарант освітньої програми

Хижинський В.В.

В.о. завідувача кафедри ХКДСМ

Нагірняк Л.І.

Силабус затверджено
на засіданні кафедри ХКДСМ
від 26 серпня 2025 р., протокол №1